

Planprogram for INTERKOMMUNAL KYSTSONEPLAN FOR VARANGER

FASTSATT PLANPROGRAM

10.12.2020

Plannavn	Interkommunal kystsoneplan for Varanger
Arkivsak ID	Nesseby [...], Sør-Varanger: 17/1226, Vadsø: 17/764, Vardø: 17/00954
Plan ID	Nesseby: 5442_202000x, Sør-Varanger: 5444_2020007, Vadsø: 5405_2020004, Vardø: 5404_2020003
Hensikt med planen	Formålet med en kystsoneplan for Varanger er å utarbeide et kunnskapsbasert forvaltningsverktøy for kommunene. Gjennom planarbeidet skal det utvikles langsiktige rammer for bærekraftig arealbruk, forvaltning og verdiskaping i kystområdene. Gjennom planprosessen skal det legges opp til kunnskapsutvikling og erfaringsutveksling mellom de involverte kommunene, som vil gi grunnlag for framtidig samarbeid om arealbruken i kystsonen i Varanger. Kystsoneplanen skal bli en juridisk bindende plan per kommune på kommuneplannivå.
Planavgrensning	Planområde utgjøres av Varangerfjordens sjøområder med bifjorder, avgrenset av kystkontur og plan- og bygningslovens virkeområde i sjø (1 nautisk mil utenfor grunnlinja). Hver kommune vedtar kystsoneplanen for eget sjøområde.
Sammendrag	Dette dokumentet er forslag til planprogram for planen. Planprogrammet skal gjøre rede for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som anses viktige for miljø og samfunn. Planprogrammet avklarer så langt som mulig hvilke forhold som vil bli utredet og belyst i planforslaget med konsekvensutredning.
Framdriftsplan	Høring og offentlig ettersyn av planprogram: juli–september 2020 Fastsettelse av planprogram: 10. desember 2020 Utarbeidelse av planforslag: desember 2020–juni 2021 Høring av planforslag: juli–september 2021 Merknadsbehandling: oktober–desember 2021 Vedtak av plan: januar–februar 2022
Organisering	Planarbeidet er organisert som et interkommunalt plansamarbeid jf. pbl. kap. 9. Planforslaget utarbeides formelt som kommunedelplaner (for sjøareal) jf. pbl. kap. 11 i de medvirkende kommunene. De fire kommunestyrene er prosjekteier og vedtar planen for sitt areal, mens den interkommunale styringsgruppa bestående av to representanter fra hver deltakende kommune fungerer som planutvalg. Sør-Varanger kommune er prosjektansvarlig og koordinerer den administrative arbeidsgruppa. Rambøll i Alta er prosjektleder og ansvarlig for utarbeidelse av forslag til planprogram, plan med konsekvensutredning og andre utredninger som tilbudt.
Rambølls oppdragsnr.	1350036878

INNHOLDSFORTEGNELSE

VEILEDNING TIL PLANPROGRAMMET	4
Hva er konsekvensutredning og planprogram?	4
Hva kan du komme med innspill til?	4
Hvordan er prosessen?	4
1 INNLEDNING	5
1.1 Bakgrunn og mandat for planarbeidet	6
1.2 Formål med planarbeidet	6
1.3 Premisser for planarbeidet	6
1.4 Planavgrensning	8
1.5 Planer og utredninger som ligger til grunn for planarbeidet	8
2 BESKRIVELSE AV UTVALGTE TEMA FOR PLANARBEIDET	10
2.1 Næringsliv og næringsutvikling	10
2.2 Infrastruktur og transport	10
2.3 Naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv	11
2.4 Naturmiljø og biologisk mangfold	11
2.5 Forsvarets behov	11
2.6 Fritidsbruk, folkehelse og friluftsområder	11
2.7 Samfunnssikkerhet og beredskap	11
3 PLANPROSESS	12
3.1 Organisering	12
3.2 Framdriftsplan	13
3.3 Medvirkning og samråd	13
4 KONSEKVENsutREDNING	14
4.1 Innledning	14
4.2 Miljø- og samfunnsverdier som skal konsekvensutredes (KU-temaer)	15
4.3 Metode for KU	16
4.4 ROS-analyse	16
4.5 Andre særskilte utredninger	16
4.6 Mulige grenseoverskridende virkninger	17
5 VEDLEGG	18
5.1 Liste over interessenter	18

VEILEDNING TIL PLANPROGRAMMET

Hva er konsekvensutredning og planprogram?

Kystzoneplan for Varanger utarbeides som kommunale arealplaner (fire kommunedelplaner) og krever konsekvensutredning og planprogram. Når en plan har vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal det utarbeides en konsekvensutredning sammen med planen. Hensikten med konsekvensutredningen er å få oversikt over hvilke muligheter, utfordringer og konsekvenser ulike løsningsalternativer kan gi, og hvordan disse skal håndteres. Undersøkelsene og konsekvensutredningen bidrar til at dette blir systematisert og er kjent både under arbeidet med planen og når det fattes vedtak om planen.

Kravet om konsekvensutredning innebærer at det skal utarbeides et planprogram. Planprogrammet skal redegjøre for formålet med planarbeidet og hvilke problemstillinger som anses som viktige å undersøke i forhold til miljø og samfunn. Planprogrammet skal beskrive hvilket grunnlagsmateriale som må lages for at planforslagets relevante temaer kan vurderes tilstrekkelig, beskrive relevante og realistiske plan- og utredningsalternativer og beskrive aktuelle samarbeids- og medvirkningsprosesser.

Hva kan du komme med innspill til?

Vi ønsker innspill til vurderingen av hvilke temaer og utredninger konsekvensutredningen og undersøkelsene skal inneholde, samt innspill til konkrete arealavsetninger og framtidige tiltak i planområdet. Et viktig grunnlag for vurderingen av innholdet vil være uttalelser fra berørte myndigheter, interesseorganisasjoner, grunneiere og andre aktører, som belyser hva som er relevante utredningsbehov ut ifra sin kjennskap til området og egne ansvarsområder.

Hvordan er prosessen?

Rambøll som planrådgiver skal i samarbeid med den kommunale arbeidsgruppa utarbeide forslag til planprogram. Den kommunale styringsgruppa behandler forslaget og beslutter påfølgende høring og offentlig ettersyn. Etter at planprogrammet har vært på høring, skal det bearbeides med relevante innspill fra høringen og sendes til styringsgruppa for behandling og fastsetting. Det fastsatte planprogrammet ligger så til grunn for videre planlegging og planprosess.

Høringsperiode: 30. juni 2020 til 30. september 2020.

Bemerkninger og innspill i høringsperioden sendes til:

kystzoneplan@svk.no

Sør-Varanger kommune, boks 406, 9915 Kirkenes

Saken kan sees og følges på Sør-Varanger kommunes hjemmesider:

<https://www.svk.no/planportal.363160.no.html>

1 INNLEDNING

Ressursene i kystsonen har lange og sterke tradisjoner knyttet til høsting av fiskeressurser og ferdsel, men får også stadig større betydning for annet næringsliv og verdiskapning som f.eks. havbruk og reiseliv. Fokus på økologi, ulike former for vern, bærekraftig bruk og god sameksistens mellom brukerne er temaer som ofte melder seg i det offentlige ordskifte om fjord- og sjøareal.

Varangerfjorden lengst øst i Finnmark deles mellom fire kommuner, og hensynet til helhetlig planlegging og arealforvaltning gjør kystsoneplanlegging egnet for en felles kunnskapsbasert planprosess. Kystsoneplan er en kommunal arealplan for sjøområder der kommunene bestemmer arealbruken, men der føringer fra nasjonalt og regionalt hold påvirker kommunenes og brukerens handlingsrom gjennom særlovgivning, forskrifter mm.

Dette dokumentet er *planprogram for interkommunal kystsoneplan for Varanger*. Dokumentet skal gi oversikt over planprosessen som nå igangsettes, med søkelys på innhold, utredninger og deltakere. Hensikten er å styrke medvirkningen i den innledende fasen av planutarbeidelsen.

Figur 1. Oversiktskart Varanger. Kilde: Norgeskart.no

1.1 Bakgrunn og mandat for planarbeidet

Øst-Finnmark regionråd vedtok i møte 10. februar 2016 å igangsette en interkommunal kystsoneplan for Varanger. Kommunene Nesseby, Sør-Varanger, Vadsø og Vardø har fulgt opp vedtaket fra regionrådet og gått sammen om en interkommunal kystsoneplan for Varanger, jf. plan- og bygningsloven kap. 9.

Med økende interesse for ressurser og arealer i kystsonen blir den stadig mer utfordrende å forvalte, noe som krever et godt styringsverktøy. Kystsoneplanen skal ta opp problemstillinger som best løses gjennom et interkommunalt samarbeid, og temaene skal avgrenses i forhold til det som kommunene håndterer best gjennom kommuneplanens arealdel, eller andre kommunale planer.

De fire deltakende kommunene har hver for seg sluttet seg til en prosessplan for det interkommunale planarbeidet, herunder valg av medlemmer til styringsgruppa for planen som utgjør planutvalget. Fastsatt prosessplan er datert 1. november 2017 og er styrende for planprosessen, i tillegg til planprogrammet.

1.2 Formål med planarbeidet

Formålet med kystsoneplan for Varanger er å utarbeide en helhetlig plan for kommunenes sjøarealer og et kunnskapsbasert forvaltningsverktøy for kommunene. Gjennom planarbeidet skal det utvikles langsiktige rammer for bærekraftig arealbruk, forvaltning og verdiskapning i kystområdene. Gjennom planprosessen skal det legges opp til kunnskapsutvikling og erfaringsutveksling mellom de involverte kommunene, som vil gi grunnlag for framtidig samarbeid om arealbruken i kystsonen i Varanger. Kystsoneplanen skal bli en juridisk bindende plan på kommuneplannivå.

Planarbeidet er organisert som et interkommunalt plansamarbeid jf. pbl. kap. 9. En interkommunal plan er ikke en «overkommunal plan», men en sammensetning av flere formelt selvstendige kommunale arealplaner. Planforslaget utarbeides formelt som kommunedelplaner (for sjøareal) jf. pbl. kap. 11 i de medvirkende kommunene.

1.3 Premisser for planarbeidet

Planhorisont

Planperioden for kystsoneplanen er 12 år (til år 2033/2034).

Prosessplan

Et førende premiss for planarbeidet er fastsatt prosessplan.

Lovgrunnlag og planretningslinjer

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven (pbl.)) av 27. juni 2008 er grunnlaget for utarbeidelse og vedtak av kommuneplanens arealdel. Planlegging av kystsonen berører imidlertid en rekke andre lover som inneholder regelverk for arealbruk og tiltak i sjø. Her nevnes: havne- og farvannsloven, vannressursloven, havressurslova, akvakulturloven, forurensningsloven med vannforskriften, naturmangfoldloven, lakse- og innlandsfiskloven, friluftsløven, kulturminneloven, mineralloven, energiløven, småbåtloven, sikkerhetsloven og tilgjengelighetsloven.

Følgende statlige planretningslinjer (SPR) og rikspolitiske retningslinjer (RPR) aktualiseres i arbeidet med kystsoneplan:

- SPR for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen av 25. mars 2011
- SPR for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning av 28. september 2018
- RPR for å styrke barn og unges interesser i planleggingen av 1. september 1989
- RPR for vernede vassdrag av 10. november 1994

Nasjonale miljømål

Norges 23 mål for miljøet er fordelt på områdene naturmangfold, kulturminner og kulturmiljø, friluftsliv, forurensning, klima, og polarområdene. De nasjonale miljømålene skal si noe hva Norge ønsker å oppnå på hvert område og hva som er ønsket tilstand for miljøet i Norge.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging

Regjeringen utarbeider hvert fjerde år dokumentet «nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging». Dokumentet skal følges opp i planlegging etter plan- og bygningsloven.

I de nasjonale forventningene for 2019–2023 legger Regjeringen vekt på at vi står overfor fire store utfordringer:

- Å skape et bærekraftig velferdssamfunn
- Å skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning
- Å skape et sosialt bærekraftig samfunn
- Å skape et trygt samfunn for alle

Regjeringen forventer at kommunene skal identifisere og ta hensyn til viktig naturmangfold i arealplanleggingen.

FNs bærekraftsmål

Regjeringen har bestemt at FNs 17 bærekraftsmål, som Norge har sluttet seg til, skal være det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største utfordringer, også i Norge. Det er derfor viktig at bærekraftmålene blir en del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Våren 2020 ble det klart at regjeringen skal lage en nasjonal handlingsplan for målene. Dette er viktig fordi de 17 bærekraftmålene henger tett sammen. Det er også nødvendig med en god plan for hvordan målene kan oppnås på tvers av politiske skillelinjer og i samarbeid med organisasjoner og kommuner.

Figur 2. FNs bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan fordelt over 17 målområder for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Kilde: FN-Sambandet

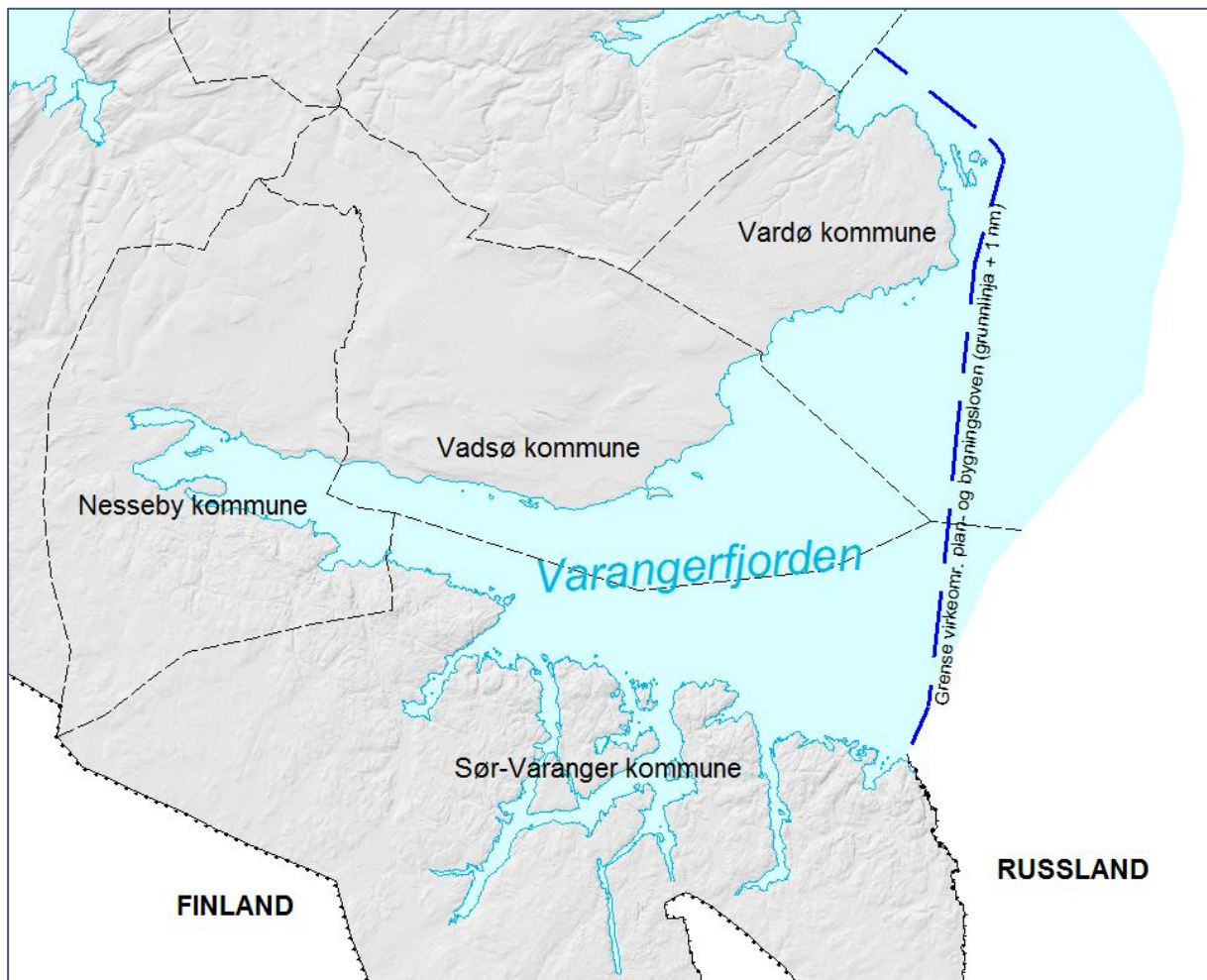
FN-Sambandet skriver på sine hjemmesider at mange av målene allerede er oppfylt i Norge, men at mye arbeid fortsatt gjenstår. De 17 bærekraftmålene har 169 delmål, noe som gjør det krevende å liste opp hvilke som har relevans for dette planarbeidet konkret. På et overordnet nivå, kan imidlertid følgende prinsipper fra bærekraftmålene sies å ha særlig relevans for planarbeidet:

- Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling samt stanse tap av artsmangfold.
- Bidra til bærekraftig global matevareproduksjon med anstendige arbeidsforhold.
- Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.
- Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris.
- Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full

- sysselsetting og anstendig arbeid for alle.
- Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon.
- Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre.
- Bidra til reduserte klimagassutslipp, og styrke evnen til å stå imot og tilpasse seg klimarelaterte farer og naturkatastrofer.
- Styrke muligheten for en deltakende, integrert og bærekraftig samfunnsplanlegging og forvaltning.

1.4 Planavgrensning

Planområde utgjøres av Varangerfjordens sjøområder med bifjorder, avgrenset av kystkontur (N50-kartdata) og plan- og bygningslovens virkeområde i sjø (1 nautisk mil utenfor grunnlinja). Med sjøområder menes overfalte, vannsøyle og bunn. Hver kommune vedtar kystzoneplanen for eget sjøområde. Se kart over planområdet i figuren under.

Figur 3. Planområdet for interkommunal kystzoneplan for Varanger utgjøres av Varangerfjordens sjøområde med bifjorder. Planens virkeområde stopper 1 nautisk mil utenfor grunnlinja, jf. plan- og bygningsloven (pbl.). Kartet viser sjøområder og kystkontur, samt kommunegrensene og grensen for pbl. virkeområde.

1.5 Planer og utredninger som ligger til grunn for planarbeidet

Nasjonale planer

- Nasjonal transportplan 2018–2029 (revisjon under arbeid)

Regionale planer

- Regional plan for Finnmark vannregion 2016–2021. Revisjonsarbeid for ny planperiode er igangsatt for Norsk-finsk vannregion.
- Regional planstrategi 2020–2023 (under utarbeidelse)

Kommuneplaner

Alle kommuner skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Arealdelen skal vise sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.

Status for kommuneplanens samfunns- og arealdel i de medvirkende kommunene fordeler seg slik:

Kommune	Samfunnsdel	Arealdel (kystsonen)
Nesseby	«Nesseby kommune – en vital og livskraftig kommune» (vedtatt 2011)	Vedtatt 24.6.2011
Sør-Varanger	«Sør-Varanger mot 2026» (vedtatt 2014)	Vedtatt 14.2.2018
Vadsø	«På høyde med tiden» (2012)	Vedtatt 19.6.2002
Vardø	«Vardø kommune – Kystens fyrtårn» (vedtatt 2001)	Vedtatt 7.11.2001

Reguleringsplaner i sjø

Tabellen under lister gjeldende reguleringsplaner med arealformål eller hensynssoner ut i sjø langs kystlinja i planområdet. Kilde for oversikten er nettkarttjenesten og planregisteret på Kommunekart.com.

Kommune	Planid	Plannavn
Nesseby	1978001	Gazzanjarga/Kløvnes
	2016001	Detaljregulering for Nyelv industriområde
	2015001	Detaljregulering for smoltanlegg i Gandvik
Sør-Varanger	2005107	Bugøynes Blå
	2007003	Deler av Korsfjorden og Bøkfjorden
	2011011	KILA
	1999102	Kirkenes lufthavn Høybuktmoen
	2012015	Jentoftbukta
	1983100	Sandnesdalen
	1978100	Friområde Sandnes
	2005106	Haga, 30_5 Jarfjord
	1986102	Ropelv industriområde
	1984106	Jakobsnes industriområde
	2011017	E105 parsell 1B
	Flere	Reguleringsplaner ved Kirkenes havn og Prestøya
	2013010	Områderegulering for Norterminal – Omlastningsterminal på Gamnes
Vadsø	1983001	Indre Krampen
	2014003	Ekkerøy
	1974001	Kiby
	2007001	Restriksjonsområde Vadsø lufthavn
	Flere	Reguleringsplaner i og ved havneområdet i sentrum og Vadsøya
Vardø	1976001	Persfjord
	2011001	Områderegulering for Svartnes–Bussesundet og deler av Vardø øy
	Flere	BSR-reguleringsplaner for Vardøya ved havneområdet i sentrum
	1985002	Kiberg øst

1985001	Kiberg vest
2020001	Detaljregulering for Vardø havn – ytre molo (status: forslag)
2020002	Detaljregulering for Kiberg havn (status: forslag)

Andre kommunale planer og relevante utredninger

I den grad de medvirkende kommunene har vedtatte planer for energi, klima og miljø mm., vil disse være relevant å legge til grunn for planarbeidet.

Følgende relevante utredninger noterte som særlig relevante for planarbeidet:

- Strømmodellering av Finnmark (Finnmark fylkeskommune og Akvaplan-niva) – Havstraum.no

2 BESKRIVELSE AV UTVALGTE TEMA FOR PLANARBEIDET

I delkapitlene under presenteres kort utvalgte plantema som fastsatt prosessplan tegnet opp som viktige for planarbeidet. Prosessplanen understreket at opplistingen av temaer ikke er uttømmende.

2.1 Næringsliv og næringsutvikling

Varanger har et godt kystfiskemiljø, og fiskerinæringen trenger sjøareal for å drive sin virksomhet. Fiskeriinteressene omfatter i utgangspunktet hele kystsonen, og fiskerne er avhengige av å kunne følge fiskebestandene og bruke kystarealene fleksibelt. I kystsoneplanen blir det viktig å identifisere de viktigste høste- og ressursområdene for fiskerinæringen, og vurdere fiskeriinteressene opp imot andre interesser i områder med overlappende arealbruksbehov.

For akvakulturnæringen er sjøareal fortsatt en nødvendig faktor for produksjonen. Tilgang på sjøareal er nødvendig for at næringen skal kunne vokse. Akvakultur kan i framtida også innbefatte matproduksjon av arter også utover laks som er vanligst i dag, eksempelvis tang og tare, sjøpølse mm. I planarbeidet må en vurdere hvilke former for havbruk som er aktuelle hvor i planområdet, og man må avveie havbruksnæringas arealbehov opp imot andre interesser.

Leteaktiviteten etter olje og gass har nådd Barentshavet, og i Varanger er det forventninger til utbygging og lokal verdiskaping og sysselsetting dersom utvinning starter opp. Kystsoneplanen må ta nødvendig hensyn til mulig ny petroleumsvirksomhet i Barentshavet og påvirkningen av dette i planområdet. Relatert til temaet ligger også aktivitet knyttet til omlasting av olje og gass mellom skip, en virksomhet som har pågått over flere år i planområdet allerede. Mineralnæringen er representert i regionen. I Bøkfjorden er gruvebedriften Sydvaranger en viktig interessant.

Varanger er et attraktivt reisemål for stadig flere turister, og regionen byr på mange små og noen store aktører innen sjørelatert reiseliv, for eksempel turistfiske. Reiselivsnæringa er i utvikling og bruken av sjøområder kan forventes å øke. Planarbeidet må kartlegge næringas arealbehov og framtidig bruk av sjøareal.

2.2 Infrastruktur og transport

Planområdet trafikkeres av passasjerbåter, frakkebåter og fiskebåter. I kystsoneplanen blir det viktig å klargjøre hvilke områder som skal avsettes til farleder og ferdsel. Det må avklares hvordan farledene skal fremstilles i plankartet. På lik linje med de andre temaområdene må det vurderes hvordan farledene skal gå ettersom arealet skal være «rent farvann» uten tiltak. Eksempler på elementer som gjør at farvannet ikke lengre er rent er plassering av flytebrygger, moloer, merder, bøyer eller dumping av masse eller gjenstander i grunne områder med mer.

Eksisterende havneområder og småbåthavner må tas inn i kystsoneplanen og rammer for bruk settes. Behov for nye havneområder og småbåthavner må vurderes og utredes. Likeså areal til ankringsområder

og ev. rigginstallasjoner i sjø mv. Arealbruk i sjø må ses i sammenheng med virksomhet og infrastruktur i nærområdet på land.

2.3 Naturgrunlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv

Reindriftsnæringa sin virksomhet i de sjønære områdene må kartlegges i planarbeidet. Reindriftsnæringa driver hovedsakelig på land nær kystområdene, men benytter seg også direkte av sjøarealer i forbindelse med flytting av rein, som for eksempel fra vinterbeite til vår-/sommerbeite på Skogerøya i Sør-Varanger. Kystsonen i Varanger aktualiserer også tradisjonell sjøsamisk bruk til fiske og kombinasjonsbruk (fiske/jordbruk). Også denne bruken blir viktig å hensynta i planprosessen.

2.4 Naturmiljø og biologisk mangfold

Varanger byr på en rik natur og mye vill natur. Det biologiske mangfoldet er stort og det påhviler alle et ansvar for å ta vare på artsmangfoldet og ikke forurense eller forsøple natur og sjø. Samtidig er natur og miljø i økende grad under påvirkning av menneskelig aktivitet og klimaendringer. Lokale forurensningskilder som sjødeponi av gruveavgangsmasser og kommunalt avløpsvann, samt inntog av fremmede arter som kongekrabbe og pukkellaks er eksempler på påvirkningskilder for økologien i Varangerfjorden.

Naturmangfoldet bevares best gjennom god forvaltning, og langsiktig kommunal arealplanlegging er derfor av stor betydning. I kystsonepplanen blir det viktig å avklare effekter av havbruk på naturmangfoldet og basere forvaltningen på forskning. Man må også sikre hensynet til regional og nasjonalt viktige arter, samt hensynet til viktige nasjonale, regionale og lokale naturområder.

2.5 Forsvarets behov

I planarbeidet blir det viktig å kartlegge Forsvarets bruk og arealbehov i planområdet, for eksempel skyte- og øvingsfelt i sjø og på land som strekker seg ut i sjø. Forsvaret driver varierte aktiviteter og kan ha arealbehov for både fast og tidsavgrenset bruk. For å unngå interessekonflikter bør interesseområdene til Forsvaret innlemmes i kommunale arealplaner.

2.6 Fritidsbruk, folkehelse og friluftsområder

Varangerfjorden og de omkringliggende sjøområdene er rik på naturkvaliteter, kulturhistorie og friluftsmuligheter. Friluftaktiviteter utføres ofte der overgangen mellom land og hav møtes, rundt strender, holmer, øyer og på fjorden. Friluftsliv er en kilde til god folkehelse. Muligheten for å drive friluftsliv er for mange mennesker et viktig vurderingskriterium ved valg av bosted, og derfor bør friluftsområdene forvaltes på en god måte slik Varangers anerkjennelse som et attraktivt bo- og rekreasjonsområde opprettholdes.

Kystsonepplanprosessen vil ta stilling til om områder i den enkelte kommune skal ha forbud mot eller restriksjoner på bruk av vannscooter. Forbuds-/restriksjonsområder vil særlig vurderes ved verneområder, større elveutløp og viktige leveområder for sjøfugl og sel.

2.7 Samfunnssikkerhet og beredskap

I kystsonepplanen for Varanger er det viktig å sikre at samfunnssikkerheten i planområdet blir ivaretatt slik at framtidig bruk av området er trygg. Vårt framtidige klima kan se annerledes ut enn dagens med eksempelvis høyere temperaturer, forhøyet havnivå og mer ekstremvær. Havnivåstigning i kombinasjon med stormflo kan føre til at bølger strekker seg lenger inn på land i forhold til hva som er tilfelle i dag. Utsatte områder for skred og flom bør også synliggjøres. Slike problemstillinger må utredes gjennom planarbeidet og kanaliseres til ROS-analysen.

3 PLANPROSESS

3.1 Organisering

Planarbeidet er som nevnt organisert som et interkommunalt plansamarbeid jf. pbl. kap. 9. Planarbeidet ledes av et styre (styringsgruppa) med to representanter fra hver kommune.

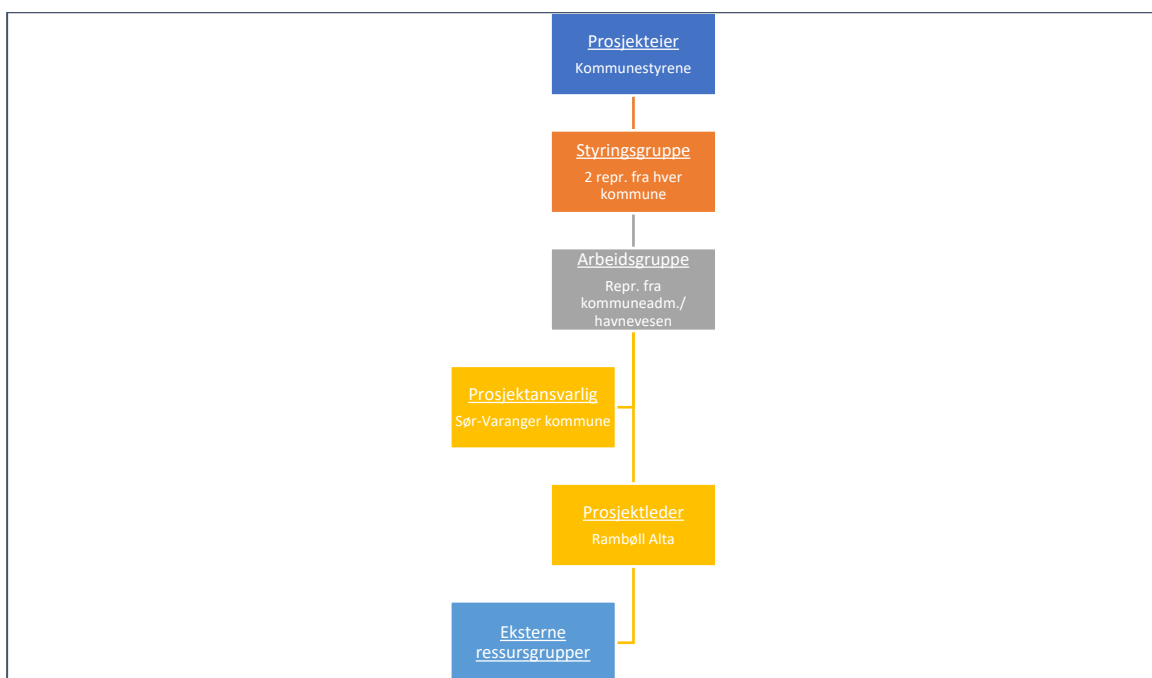
Styringsgruppa fungerer som planutvalg, og er delegert myndighet til alle prosessmilepæler i planarbeidet – unntatt vedtak av planen som kommunestyrene gjør selv. Styringsgruppa konstituerte seg i møte 26.02.20 jf. tabell med representanter under. Sigurd Richardsen fra Vadsø ble valgt til leder.

Kommune	Representant
Nesseby	Knut Store
	Bjarne Store Jakobsen
Sør-Varanger	Pål Gabrielsen (nestleder)
	Magny Bakken
Vadsø	Sigurd Richardsen (leder)
	Wenche Pedersen
Vardø	Herman Westlie
	Monica Esbensen

Arbeidsgruppa for planprosessen består av administrative ressurser fra deltakerkommunene og havnemyndigheter. Gruppas arbeid samordnes av prosjektansvarlig Sør-Varanger kommune ved fagansvarlig arealplan Vegar Nilsen Trasti.

Prosjektleder for planprosessen er Rambøll i Alta ved oppdragsleder Andreas Foss Westgaard og oppdragsansvarlig Ulla Sennesvik. I tillegg vil eksterne ressursgrupper kunne koples på planprosessen etter behov og bestå av representanter for f.eks. fiskarlag, sjølakseforening, havbruksnæringen, samiske organisasjoner og andre relevante lag og foreninger.

Figuren under viser organiseringen av prosjektet jf. vedtatt prosessplan.

Figur 4. Skjema for planarbeidets organisering.

3.2 Framdriftsplan

Styringsgruppa ønsker å legge en offensiv framdrift til grunn for planarbeidet med ambisjon om planvedtak tidlig i 2022. Tabellen under tidfester prosessfaser og milepæler fra planprogram til planvedtak.

Fase i planarbeidet	Planprosessaktivitet	Deltakere	Tidsrom
1. Planprogram/ oppstart av planarbeid	Utarbeide forslag til planprogram	Prosjektleder, arbeidsgruppa	Mars 2020
	Regionalt planforum	Regional stat, fylkeskommunen, Sametinget, prosjektleder, arbeids- og styringsgruppa	4.6.2020
	Forslag til planprogram	Styringsgruppa	Juni 2020
	Høring planprogram/ varsling oppstart planarbeid	Alle	Juni–september 2020
	Medvirkning /møter	Interessentgruppe (samlet) og kommunevise møter	Juni–september 2020
	Vedtak planprogram	Styringsgruppa	Desember 2020
2. Konseptutvikling og utarbeiding av planforslag	Konseptarbeid, utarbeide planforslag, konsekvensvurdering og ROS-analyse	Prosjektleder, arbeidsgruppa	Desember 2020–juni 2021
	Medvirkningsopplegg	Etter behov	Januar–mai 2021
	Spesialutredninger, visualiseringer mm.	Prosjektleder med samarbeidende fag i Rambøll	Januar–mai 2021
	Konsept/utkast til planforslag	Rambøll, arbeidsgruppa og styringsgruppa	Mai 2021
	Regionalt planforum	Regional stat, fylkeskommunen, Sametinget, prosjektleder, arbeids- og styringsgruppa	Mai 2021
	Politisk behandling planforslag	Styringsgruppa	Juni 2021
3. Offentlig ettersyn/høring	Offentlig ettersyn/ høring	Alle	Juli–september 2021
	Folkemøter	Alle	August–september 2021
	Bearbeiding planforslag (behandling av merknader mm.)	Prosjektleder, arbeidsgruppe	Oktober–desember 2021
	Politisk sluttbehandling planforslag	Styringsgruppa	Desember 2021
4. Sluttbehandling/ vedtak	Vedtak plan	Kommunestyret (x 4)	Februar 2022
	Kunngjøring plan	Arbeidsgruppa, prosjektansvarlig	Mars 2022

3.3 Medvirkning og samråd

Enhver som fremmer planforslag, skal legge til rette for medvirkning jf. pbl. § 5-1. Kommunen har et særlig ansvar for å sikre aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. Også Sametingets planveileder inneholder retningslinjer om medvirkning for berørte samiske interesser.

Det er ønskelig at planprosessen for kystsoneplanen involverer et bredt lag av befolkningen og berørte nærings- og bruksinteresser. Planarbeidet setter seg som mål at en oppnår et offentlig ordskifte i

regionen om forvaltningen av kystsonen som del av denne planprosessen. Medvirkning planlegges både i planprogramfasen og under utarbeidelsen av planforslaget.

Aktuelle medvirkningsarenaer er:

- Kystsone-konferanse i regi av fylkeskommunen
- Folkemøter
- Regionalt planforum
- Særmøter med kommuner og interessenter
- Behandling av planforslag i kommunale råd
- Involvering av skoler
- Internett og sosiale medier

Følgende medvirkningsmøter er gjennomført så langt i prosessen:

- Regionalt planforum (nett) 4. juni 2020
- Felles informasjons- og innspillsmøte med næringslivsaktører i regionen (nett) 25. juni 2020
- Folkemøte Vardø kommune, Vardø 12. august 2020
- Folkemøte Sær-Varanger kommune, Kirkenes 8. september 2020
- Folkemøte Nesseby kommune, Varangerbotn 22. september 2020
- Folkemøte Vadsø kommune, Vadsø 28. september

Særmøter vil som minimum måtte gjennomføres i planarbeidet med alle forslagsstillere til akvakultur, fiskeriorganisasjoner og kommunene ved havnevesenet. Det åpnes for at planprosessen kan gjøre det nødvendig med eksterne ressursgrupper etter tema eller geografi. Rent praktisk medfører smittesituasjonen knyttet til COVID19-pandemien at digitale møteplattformer kan bli nødvendig å benytte i utstrakt grad.

Alle offentlige organer, herunder Sametinget, har rett og plikt til å delta i planleggingen når den berører deres saksfelt eller deres egne planer og vedtak og skal gi planmyndighetene informasjon som kan ha betydning for planleggingen. Vedlagt er listet parter og interesser hvis saksfelt vurderes berørt av kystzoneplanarbeidet.

4 KONSEKVENsutREDNING

4.1 Innledning

Alle kommuneplaner (arealdel) skal konsekvensutredes og ha planprogram jf. forskrift om konsekvensutredning § 6. Konsekvensutredningen skal være beslutningsrelevant, dvs. at innholdet skal tilpasses planen og være relevant for beslutningene om bruk av vern av kystsonen som skal tas. Formålet med konsekvensutredninger er å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, og når det tas stilling til om og på hvilke vilkår planer eller tiltak kan gjennomføres.

Utredning av alternativer bør stå sentralt i kommuneplanens arealdel. Med «alternativer» menes både alternative løsninger for overordnet utbyggingsmønster og alternative konkrete utbyggingsforslag. Ulike alternativer kan således slå ulikt ut i en konsekvensutredning avhengig av strategiske valg og hvordan miljø- og samfunnshensyn påvirkes i hvert alternativ. Kystsoneplan for Varanger har ikke på nåværende tidspunkt tatt stilling til om planforslaget skal inneholde flere alternative strategier, men både dette og alternative utbyggingsforslag kan vurderes seinere i prosessen.

4.2 Miljø- og samfunnsverdier som skal konsekvensutredes (KU-temaer)

Tabellen under gjengir relevante KU-temaer (alfabetisk), vurdering av hvordan de påvirkes, samt en redegjørelse av foreliggende kunnskap som legges til grunn og eventuelt behov for kunnskapsinnhenting (nødvendig oppdatering av kunnskap).

Utredningstema	Vurderinger	Datagrunnlag	Datagrunnlagkvalitet
Bosetting og befolkning samt fritidsbebyggelse	Påvirkning av bebygde omgivelser, bomiljø og demografiske forhold	Befolkningstall fra SSB	Tilfredsstillende for plannivået
Forurensning og vannmiljø	Påvirkning på vannmiljøet, oljevern, dagens forurensningstilstand lokalt og marin forsøpling	Registreringer i fagsystemet Grunnforurensning, vannforvaltningsplan, Vann-nett, miljørapport for Neidenfjorden/ Bøkfjorden (nasj. laksefjord), dialog med koordinatorene for vannområdene.	Tilfredsstillende for plannivået
Friluftsliv og folkehelse	Påvirkning av områder benyttet til allment friluftsliv, rekreasjon, sportsfiske og småbåthavner for fritidsflåten	Kartlagte og verdsatte friluftslivsområder i Naturbase	Tilfredsstillende for plannivået, men registreringer mangler for Vardø kommune
Marine forhold	Forhold av betydning for havbruk som havbunntopografi og strømforhold mm.	Havstrømmålinger (havstraum.no), havtemperatur, registreringer av fjordis	Tilfredsstillende for plannivået
Infrastruktur og trafikk	Påvirkning av sjøtransport, anlegg for sjønavigasjon og havneforhold	Kystverkets registreringer i Kystinfo og sjøkart	Tilfredsstillende for plannivået. Suppleres med opplysninger fra havnevesener
Kommuneøkonomi	Investeringspåvirkning og mulig inntektsgrunnlag	Opplysninger om kommunale havnekrav, tildelingsnøkkel fra Havbruksfondet (akvakultur)	Tilfredsstillende for plannivået
Kulturminner	Påvirkning av automatisk freda kulturminner i sjø, samt viktige kulturmiljøer i tilknytning til sjø (influensområdet)	Registreringer i Askeladden og Tromsø Museums «potensialkart» for marine kulturminner	Tilfredsstillende for plannivået
Landskap og kulturlandskap	Påvirkning av kvaliteter i landskapet og verdifulle kulturlandskap	Topografiske kart, foto og registrerte verdifulle kulturlandskap i Naturbase, ev. befaringer i felt	Tilfredsstillende for plannivået
Marine ressurser og fiskeri	Påvirkning av gyteområder, fiskefelt, fiskerihavner, fiskehelse og ev. mineralske ressurser på sjøbunnen	Fiskeridirektoratets registreringer i Yggdrasil, opplysninger fra Mattilsynet og NGUs kartdatabaser, Nordatlas	Må suppleres med opplysninger fra fiskarlag, sjølakseforening mm.
Naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv	Påvirkning av tradisjonell samisk bruk av sjø med tilhørende strandsone, herunder reindrift	Registrerte sjølakseplasser, reindriftens arealbrukskart i Kilden fra NIBIO	Må suppleres med opplysninger fra reinbeitedistrikt

Naturmangfold, herunder marine naturtyper	Påvirkning av verneområder, viktige naturtyper, sårbare eller trua arter og økosystemer.	Registreringer i Naturbase og Artsdatabanken, Nordatlas	Tilfredsstillende for plannivået
Risiko og beredskap	Risiko- og sårbarhetsforhold, ulykkesrisiko	Aktsomhetsområder for naturfarer fra NVE, data for havnivåstigning, registrerte ulykker i sjø, nødhavner	Tilfredsstillende for plannivået, men må vurderes nærmere der planen hjemler tiltak direkte
Verdiskapning og næringsutvikling	Påvirkning av eksisterende næringsliv og potensial for ny verdiskapning og sysselsetting, herunder akvakultur, reiseliv og petroleumsrelatert virksomhet.	Lite dokumentert i dag	Opplysninger må innhentes fra kommunale næringsavdelinger, næringsforeninger, enkeltbedrifter mm.

4.3 Metode for KU

Forslag til nye områder for utbygging eller vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder skal konsekvensutredes som del av planarbeidet opp mot temaene gjennomgått i tabellen over. Konsekvensutredninger for kommuneplanens arealdel er overordnet og fokus ligger på å besvare spørsmål knyttet til lokalisering og arealformål. Utredningen skal få fram:

- Viktige miljø- og samfunnsverdier i de foreslåtte utbyggingsområdene,
- Virkningen utbyggingen kan få for disse verdiene,
- Hva som kan gjøres for å avbøte negative virkninger.

Metodisk vil konsekvensutredningen følge veileder T-1493 (Miljøverndepartementet 2012), dvs. KU for enkeltområder og samlet per arealformål og etter utredningstema. KU skal videre inneholde en skildring av benyttet metode, viktige usikkerhetsfaktorer og kildehenvisninger med vurdering av kvaliteten til kildematerialet.

4.4 ROS-analyse

Plan- og bygningsloven stiller krav til utarbeidelse av ROS-analyser for utbyggingsplaner. ROS-analysen skal bidra til å skape et godt kunnskapsgrunnlag for å forebygge og redusere aktuelle risiko- og sårbarhetsforhold. For kystsoneplanlegging er det relevant å vurdere ny arealbruk opp mot kjent historisk fare, registrerte fare- og aktsomhetsområder, og vurdere framtidig fare som følge av klimaendringer. Relevante risiko- og sårbarhetsforhold er blant annet: Skred- og rasfare, utglidninger/usikre grunnforhold, sterk vind og ising, havnivåstigning og stormflo, forurensning, eldre dumpingssplasser, brann- og eksplosjonsfare, oljevern, farled og ferdsel (sjøulykker), smittespredning, skyte- og øvingsområder, støy og lysforurensning.

ROS-analysen som utarbeides som del av planarbeidet vil behandle omtalte tema, tilpasset plannivået (dvs. overordnet). Mer detaljerte ROS-vurderinger forutsettes gjennomført i reguleringsplan eller ved søknad om tiltak eller konsesjon mm. etter særlov.

4.5 Andre særskilte utredninger

Spesialfagsutredninger til planarbeidet utarbeides etter behovsvurdering. For eksempel ved avsetninger til tiltak som kan realiseres uten reguleringsplan, og der stedlige forhold som risiko, faremomenter eller mulig negative virkninger for miljø- og samfunnsverdier gjør vurderinger utover rammen av KU nødvendig.

Dersom det kommer innspill til større tiltak eller avsettinger til utbyggingsformål, kan kommunene be om nødvendig dokumentasjon fra forslagsstiller slik at planforslaget kan vurdere konsekvensen av innspillet. En forutsetter da at forslagsstiller selv må dekke kostnaden med å skaffe dokumentasjonen.

4.6 Mulige grenseoverskridende virkninger

Fjordsystemet i Sør-Varanger er del av norsk-finsk vannregion, og påvirkning av planforslaget for blant andre Neidenvassdraget kan få vesentlig virkning i Finland. Miljødirektoratet, som er nasjonalt kontaktpunkt for saker med grenseoverskridende virkninger for miljø og samfunn, vil varsles om oppstart av planarbeidet jf. KU-forskriften § 34.

5 VEDLEGG

5.1 Liste over interessenter

Nabostater (håndteres gjennom Miljødirektoratet som nasjonalt kontaktpunkt iht. KU-forskriften):

- Finland
- Russland

Innstanser med innsigelsesmyndighet:

- Statlige etater (samordnet gjennom Fylkesmannen i Troms og Finnmark):
Fylkesmannen i Troms og Finnmark
Avinor
Direktoratet for mineralforvaltning
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap
Fiskeridirektoratet Troms og Finnmark
Forsvarsbygg
Kystverket
Luftfartstilsynet
Mattilsynet
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
Oljedirektoratet
Statens vegvesen
- Troms og Finnmark fylkeskommune
- Sametinget
- Tromsø Museum – Universitetsmuseet
- Båtsfjord kommune

Interesseorganisasjoner, foretak, lag og foreninger:

- Finnmarkseiendommen
- Reinbeitedistriktene
- Kirkenes næringshage
- Vadsø næringsforening
- Varanger næringscenter
- Vardø næringsforening
- Visit Kirkenes SA
- Bugøynes opplevelser
- Visit Bugøynes
- Visit Varanger
- Havhesten E.M. Ekkerøy AS
- Ekkerøy Feriehus
- Varanger Safari
- Jakobselvkaia
- Arntzen Arctic Adventure
- Det gode liv
- Vardø hotell
- Skagen Bo og havfiske
- Neiden Fjellstue AS
- Pasvikturist AS
- Barents Safari
- Snowhotel Kirkenes
- Kirkenes Opplevelser AS
- Havalge AS
- Aurora Seaweed AS
- Marelius Consulting/ Marelius Arctic Seaweed
- Finnmarksrøya AS
- Lerøy Aurora
- Vardiar AS
- Norway King crab
- Sør-Varanger Sjølaksefiskerlag
- Fiskerlaget Nord
- Norges Fiskerlag
- Kystfiskerlaget
- Nesseby fiskerlag
- Sjømat Norge
- Vardø Fiskeservice aS
- Vadsøbruket/ Båtsfjordbruket
- Vardø faglige fiskerlag
- Vardø fiskerlag
- Storbukt fiskeindustri avdeling Kiberg
- Vardø fiskeriservice
- Svartnes fiskeriservice
- Arctic Catch
- Molnes Seafood
- Vardøbruket AS
- Contrace AS
- Tschudi Shipping/KILA
- Stolt-Nielsen/Norhavn
- KIMEK/CCB
- Henriksen shipping service
- Sydvaranger Eiendom
- Sandmo
- Ta Bernhardsen Transport
- Are-Mek AS
- Finnmark entreprenør
- Vardø transportservice
- Robertsen sjø service
- Jakobsen Maskin og Dykkerservice AS
- Industri Rek
- Bugøyfjord Bygde og Hyttelag
- Bugøyfjord vel
- Bugøynes bygdelag

- Bugøynes Båtforening
- Bugøynes Helselag
- Felles Neiden
- Finnmark friluftsråd
- Forum for natur og friluftsliv
- Grense-Jakobselv Bygdelag
- Jakobsnes Småbåteierforening
- Jakobsnes Vel
- Jarfjord Helselag
- Jarfjord Ungdomslag
- Kirkenes Båtforening
- Kirkenes Froskemannsklubb
- Kobbholmen Båtforening
- Naturvernforbundet i Sør-Varanger
- Neiden Båtforening
- Neiden Jeger og Fiskeforening
- Neiden Velforening
- Neidenelvans fiskefellesskap
- Ropelv bygdelag
- Samisk kulturforening Sør-Varanger (Min Àrbe)
- Sør-Varanger Jeger og Fiskeforening
- Sør-Varanger turlag
- Norges jeger og fiskerforbund Finnmark
- Naturvernforbundet i Finnmark
- Kulturpiloten
- Kystopprører
- Komagvær jeger og fiskeforening
- Vardø småbåtforening
- Vardø sportsfisker og jegerforening
- Vardø vannsportklubb
- Ekkerøy bygdelag
- Vadsø Båtforening
- Varangerhalvøya Turlag
- Vadsø jeger- og fiskeforening
- Vestre Jakobselv Jeger og Fiskeforening
- Karlebotn bygdelag
- Meskelv og indre Varanger bygdelag
- Nesseby bygdelag
- Nesseby herreds jeger og fiskerforening
- Nesseby Småbåtforening
- Sørsiden bygdelag

I tillegg vil enkeltpersoner som har uttalt seg til planarbeidet få tilsendt planprogrammet (disse navngis ikke her av hensyn til personvern).